

Rosas gaat opnieuw toeren met de klassieker 'Rain' uit 2001

'Die bewegingen zitten zo in ons, dat ze haast vanzelf komen'

Voor deze herneming worden zelfs de kleren opnieuw gemaakt, volgens de technieken van toen. © Herman Sorgeloos

Voor het eerst in tien jaar gaat Rosas op tournee met de oogverblindende klassieker 'Rain'. Maar hoe doe je dat, zo'n oude choreografie aan een nieuwe groep dansers aanleren?

HANS-MAARTEN POST

'M'ag ik dit stukje papier nemen voor wat notities?' Nog voor Anne Teresa De Keersmaeker haar pen op het blaadje kan zetten, heeft Jakub Truszkowski

het met een alarmerend luid 'NO!' alweer uit haar handen gegrist. 'That's archive!', voegt hij er aan toe. Het velletje dat de choreografe wilde gebruiken voor wat vlugge notities komt uit een mapje met documenten die horen bij de creatie van *Rain* uit 2001. Vellen papier vol gekleurde geometrische figuren.

Ze liggen op de grote tafel die in de hoek staat van de repetitieruimte van De Keersmaekers gezelschap Rosas in Vorst. Vlak daarbij: een televisiescherm dat het beginbeeld toont van die inmiddels legendarisch geworden hedendaagse choreografie, die in 2011 door de klassieke dansers van het Ballet van de Parijse Opera nog werd opgevoerd, maar die nu voor het eerst sinds de creatie weer

door De Keersmaekers eigen gezelschap gebracht wordt. Kijken nauwlettend toe hoe de nieuwe generatie het er van afbrengt: enkele originele leden uit de cast van toen, met naast Truszkowski ook Marta Coronado, Fumiyo Ikeda en Ursula Robb.

Rain is een van de stukken die De Keersmaeker zette op muziek van de Amerikaanse minimalistische componist Steve Reich. Hoe hypnotiserend die muziek is, beseffen we meteen weer als Truszkowski op 'play' drukt, en de ruimte zich vult met de meeslepende klanken van *Music for 18 musicians* uit 1976.

'Dit is voor de dansers fysiek heel zwaar', zegt De Keersmaeker. 'Het is op en neer, op en neer. Continu de zwaartekracht uitdagend. Als dit stuk begint, stopt het niet meer, één

uur en tien minuten lang.'

Ons valt nog iets anders op. De dansers van de originele cast, die in dit deel van het repetitieproces de voornaamste leerkrachten zijn, staan niet gewoon toe te kijken aan de kant. Ze bewegen mee. En overleggen met elkaar: was het nu zus of zo? Dit komt niet vanuit boeken, dit komt uit de herinnering van lichamen. 'Het is inderdaad niet iets wat je van buitenaf observeert', zegt Marta Coronado. 'Die bewegingen zitten in je. Je hebt ze zo vaak uitgevoerd en je houdt er zo van, dat ze haast vanzelf komen.'

Als het pauze is, worden een paar van de dansers verwacht bij de kleedster. Want een van de elementen die *Rain* mee tot zo'n oogverblindende ervaring maken, zijn de kostuums van modeontwerper Dries Van Noten. Het zal nog een aspect zijn waarop gerepeteerd moet worden: tijdens *Rain* wisselen de dansers van kleren, waardoor er op die manier ook letterlijk aan de kleur van de voorstelling gewerkt wordt. Van beige naar roze, via diep magenta naar zilver.

'De grootste uitdaging was om stoffen te vinden die identiek zijn aan de stoffen van vijftien jaar geleden', zegt Heide Vanderieck, verant-

woordelijk voor de kostuums. 'Via Dries Van Noten hebben we in het archief gelukkig de namen van de fabrikanten kunnen vinden. Het breiwerk wordt het lastigst: in vijftien jaar is de technologie veel veranderd. Het is te hopen dat we met de nieuwe machines nog die oude technieken kunnen imiteren.' En ook hier: de hulp komt uit een geheugen. Aan de andere kant van de tafel zit Maria-Eva Rodriguez, een van de oude costumières van operahuis De Munt, waar *Rain* oorspronkelijk werd gecreëerd.

'Ja, *Rain* is toch wel een boek uit de bibliotheek', vertelt De Keersmaecker even later, bescheiden glimlachend, als we haar in haar bureau vragen om terug te blikken. 'Je schrijft niet elk jaar een stuk dat zo'n lange houdbaarheidsdatum heeft. Je weet het nooit. Want ook al is een werk fantastisch, dat wil nog niet zeggen dat het de tand des tijds zal doorstaan.'

Ze is de laatste jaren best veel met haar verleden bezig geweest, zegt ze, door dat driedelige *A choreographer's score*, boeken (met dvd's) waarin ze uitlegt hoe ze een aantal van haar choreografieën construeerde.

En ze heeft zich de vragen móeten stellen: waarom die structuur, waarom die muziek, waarom dat soort artistieke keuzes. 'Door zo'n hereniging word je er toch weer met je neus op gedrukt: wat blijft, en wat niet? En in dit geval ben ik dan vanzelfsprekend blij om meer voor goede verrassingen te staan dan voor ontgoochelingen.'

Vlak voor iedereen weer de repetitieruimte induikt, schieten we Marta Coronado nog even aan. Had zij het door, in 2001, dat ze een stukje dansgeschiedenis aan het maken was? 'Natuurlijk niet. Ik herinner me vooral dat het een rustige première was. Een week van tevoren waren we al klaar. Het was niet een van die premières waar op het laatst nog heel de structuur overhoop gegooid wordt. We waren kalm en klaar. Dat gevoel hoort voor mij bij *Rain*.'

Rain, op 4, 5, 6 en 7 oktober (Koninklijk Circus, Brussel), nadien in Brugge, Antwerpen en Gent. In 2017 nog in Roeselare, Hasselt en Leuven.

'Rain'

. Première op 10 ja-

nuari **2001**

. 'Esthetisch, wervend, speels en vindingrijk, vormelijk gevarieerd, superieur uitgevoerd. Absolute wereldtop': De Standard riep de voorstelling uit tot **de beste dansvoorstelling van het jaar**

. Op muziek van **Steve Reich**, 'Music for 18 musicians'
. Geïnspireerd door de novelle 'Rain' van de Nieuw-Zeelandse schrijfster **Kirsty Gunn**

. **Tien dansers**
. **Honderdvijftig voor de voorstelling gemaakte kledingstukken** (vijf outfits per danser, in drie-voud vanwege de slijtage)

. Was het eerste stuk van De Keersmaecker dat ook door een ander gezelschap dan het hare gedanst werd